

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVII. (21)

No. (Štev.) 6

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

8. februarja 1968

Ob čistkah v Havani

Po vseh latinskoameriških državah so zunanja ministrstva začela razglabljati o pomenu, ki ga bo na nadaljnji komunistični razvoj na ameriškem kontinentu imelo nedavno zasedanje kubanskega CKKP, na katerem je Castro počistil kubansko KP prosovjetskih elementov.

Strokovnjaki prihajajo do zaključka, da se bo znova poživila gverilska dejavnost v latinski Ameriki in da morajo zato posamezne vlade biti budne za ta slučaj. Vsekakor stopa spet v ospredje nujnost vseameriške obrambe proti komunističnim poskusom, vodenim iz Havane, pa tudi iz Moskve in Pekinga, za razbitje vseameriške enotnosti gledanja na komunistično nevarnost.

Z doslej najdaljšim Castrovim govorom, ki je trajal dvanajst ur, se je svetu odkrila skrivnost, v katero se je zavilo zasedanje Centralnega komiteja kubanske KP: kubanski zunanje-politični obrat proč od Moskve bo pomenil novo vrsto problemov za latinskoameriški kontinent; Kuba se je znova odločila za napadalne akcije po vzorcu Ktajskega komunizma in se vedno bolj oddaljuje od trenutne moskovske linije mirne koeksistence v latinski Ameriki.

Zasedanje kubanskega CKKP je na videz izgledalo kot politični udar, s katerim sta brata Castro pomejala zadnje sledove sovjetskega vpliva na kubansko zunanjo politiko, ki so bili zlasti učinkoviti po krizi z raketami leta 1962. Da je bilo ozračje v Havani natrpano z ugibanji vseh vrst, dokazujejo poročila nekaterih časopisnih agencij o morebitnem odstupu Castra z vodilnega položaja na Kubi. Ta ugibanja se niso izkazala za oprta na poznanje razmer na Kubi odn. v Castrovi vladi, kajti zgodilo se je ravno obratno: Castro je iz zasedanja CKKP izšel močnejši, kakor je bil pred njim, ter je sprožil čistko v kubanski partiji proti prosovjetskim elementom, ki pa so bili sojeni in obsojeni po sovjetskem načinu kot antipartijski in izdajalski revolucionarji.

Vprašanje sovjetskega finančnega vzdrževanja Castrove vlade, ki je do nedavnega predstavljalo en milijon dolarjev dnevno, ki so iz Moskve neprestano dotekali v Havano, ostaja za mnoge opazovalce odprto. Nekateri menijo, da Moskva ne bo užaljena odpovedala nadaljnega financiranja kubanskega komunizma, četudi bi v bližnji bodočnosti doživela še večja ponižanja v Havani, kakor jih je doslej. Moskva si ne more privoščiti, da bi prepustila komunistično postojanko na Kubi, pred vrati ZDA in obeh ameriških kontinentov, bodisi Washingtonu bodisi Pekingu. Kajti nobenega dvoma ni, da bi komunistična Kuba brez sovjetskega financiranja ne mogla dolgo vzdržati pritiska ameriškega dolarja ali pa pekinškega jena, ki sta oba pripravljena vsak trenutek vskočiti v praznino, ki bi nastala s sovjetskim umikom.

V zvezi s postritvijo gverilske dejavnosti po latinski Ameriki so mnogi opazovalci po uničenju Che Guevare v Boliviji menili, da je direktnemu kubanskemu vmešavanju v notranje zadeve latinskoameriških držav odzvonilo za daljšo dobo, če že ne za vedno. Castrova Havana da se je sprijaznila z dejstvom silovitega poraza na vojaškem področju komunistične aktivnosti in da jo bo zaenkrat zato črtala s svojega programa. K temu mnenju so se nagibali tudi vsled znane sovjetske politike koeksistence v latinski Ameriki, ker trenutno Moskvi gospodarsko bolj koristijo stabilni, čeprav desničarski režimi, kakor pa gospodarsko vedno oslABLJENE levčarske ali celo komunistične vlade.

Toda po Castrovem napadu na sovjetsko politiko koeksistence, v katerem je Moskvi očital, da s svojo politiko sklepanja trgovskih pogodb z desničarskimi vladami pomaga vzdrževati desničarske, protikomunistične režime na oblasti, postaja resničnost povsem drugačna.

Če bodo iz Havane povečali preračunne akcije v latinski Ameriki, jim

KOMUNISTIČNA OFENZIVA V VIETNAMU

S popolnim preziranjem človeških življenj je pretekli teden vrhovno poveljstvo Vietcong izdalo ukaz svojim oddelkom za vsesplošen napad na ameriške in južnovietnamske vojaške postojanke in mesta.

Kakor gobe po dežju so po 40 južno vietnamskih mestih in utrjenih postojankah zrasli iz tal komunistični gverilci, oboroženi z brzostrelkami, ročnimi granatami in celo s težkim orožjem in se z vso srditostjo vrgli na osvajanje.

V Saigonu samem so komunisti napadli poleg vladne palače in drugih javnih poslopij tudi severnoameriško veleposlaništvo. To stavbo so Amerikanci dokončali šele pred štirimi meseci ter je zgrajena tako, da bi vzdržala letalsko in topovsko bombardiranje. Amerikance je stavba stala 2,6 milijonov dolarjev. V to stavbo so komunisti prodrli s ponarejenimi osebnimi izkaznicami ter jo zavzeli do tretjega nadstropja. Na pomoč je morala prileteti jata helikopterjev, ki je na ploščadi stavbe zkrcala ameriške vojaške, kateri so potem v bojih od sebe do sebe uničili komuniste in osvobodili stavbo.

Ker so komunisti po vseh mestih, ki so jih napadli, pretrgali zveze z zunanjim svetom s porušenjem mostov, železniških prog in cest, je prebivalstvo ostalo prepuščeno zalogam, ki jih je trenutno imelo doma. Zaradi pomanjkanja vode in vsled tisočev trupel pobitih komunistov in usmrčenih ameriških in južnovietnamskih vojakov, se je ponekod pojavila nevarnost bolezni.

Južnovietnamska vlada je ob prvih komunističnih napadih objavila po vsej državi obsedno stanje in 24 urno policijsko uro. Na podlagi določil teh ukrepov so oblasti streljale ujetke komunistične gverilce.

Iz zaslisevanj nekaterih ujetih komunistov so Amerikanci ugotovili, da so bili opremljeni s hrano in orožjem ter municijo za najmanj pet dni bojev. Komunistične radijske postaje iz Severnega Vietnama in tajna komunistična postaja, ki deluje v Južnem Vietnamu, so med boji objavljale, zaradi propagande, ustanavljanje revolucionarnih odborov po posameznih napadenih mestih.

Ves svobodni svet, predvsem pa Amerikanci in južnovietnamska vlada, so obstali presenečeni pričo komunističnega vojaškega napada. Ni še poteklo časno premirje, ki so ga komunisti po svojih radijskih postajah objavili za praznovanje vietnamskega novega leta, ko so Amerikanci ugotovili, da se komunisti z vso naglico pripravljajo na veliko ofenzivo proti severnoameriški postojanki v severnem delu Južnega

Vietnama Khe Sanh. Zato so to postojanko, ki jo varuje 6000 severnoameriških vojakov močno utrdili, navozili orožja, municije in hrane za daljše obleganje ter se na sploh pripravili na komunistični napad.

Sredi teh vidnih priprav je Vietcong vprizoril po vsem Južnem Vietnamu zgoraj omenjeno, skrivoma pripravljeno presenečenje, ki je stalo Amerikance nad 1000 mrtvih in več tisoč ranjenih, medtem ko je po ameriških virih na komunistični strani padlo nad 14.000 mož. Tudi žrtve med civilnim prebivalstvom so bile velike, poleg uničenih mest in vasi.

Ko so se začeli komunisti po večdnevni bojih končno umikati pred ameriško in južnovietnamsko premočjo iz posameznih južnovietnamskih mest in vasi, prav tako iz Saigona, so komunisti začeli z napadom na ameriško postojanko Khe Sanh. Obkolili so jo s štirimi divizijami (ok. 40.000 mož) in jo naskočili. Prve valove napadajočih komunistov je posadka postojanke odbila.

V Washingtonu, bolj rečeno v Pentagonu, generali neprestano kombinirajo po velikem vietnamskem zemljevidu in na podlagi podatkov od svoje obveščevalne službe določajo vojaške akcije. Ko je predsedniku Johnsonu prišlo poročilo o sklepu poveljstva, da bo branilo Khe Sanh, je ta spričo že tolikih komunističnih presenečenj, ki so jih morali Amerikanci utrpeti v Vietnamu, zahteval od ameriškega poveljstva, da mu podpiše izjavo, da se Khe Sanh ne bo spremenil v ameriški Dien Bien Phu. Po poročilu ameriške revije 'Time' so ameriški generali podpisali Johnsonu zahtevano izjavo.

V zvezi z razvojem položaja v Vietnamu se mnogi opazovalci sprašujejo, kako so se mogli komunistični partizani tako neopazno pripraviti na tako vsesplošno ofenzivo po vsem Južnem Vietnamu. Sposobnost ameriške obveščevalne službe vsaj v Južnem Vietnamu je postavljena na veliko preizkušnjo. Opazovalci tudi ugotavljajo, da je komunistična ofenziva zapustila na južnovietnamskem prebivalstvu močan prestižni učinek, raven ameriškega prestiža pa je nizka, kakor še ni bila nikdar.

Južnovietnamska vlada je v ponedeljek objavila ustanovitve tkm. 'Ljudske vojske', s katero namerava v bodoče braniti posamezna mesta in vasi pred komunističnimi napadi. Ta nova vrsta južnovietnamskih oborož. oddelkov bo nosila lahko orožje ter bo njena izključna naloga vzdrževati varnost posameznih mest in vasi ter odkrivati komunistično infiltracijo.

Pogajanja ZDA - Severna Koreja

Ameriška vohunska ladja Pueblo, njena posadka, ki so ju bili zajeli Severna Koreja pred severnokorejsko obalo in ju zapeljali v pristanišče Wonsan, sta še vedno predmet krize, ki se je postrila med Severno Korejo in ZDA. Severnokorejska vlada je objavila, da

ladje ne more vrniti, o usodi posadke pa po prvih sovražnih izpadih proti ujetim ameriškim mornarjem in prisilnih izjavah ladijskega kapitana Busherja o odgovornosti za dogodek, ni bilo slišati iz Pyongyanga nobene besede. Ameriška vlada je po prvih odločnih

bo, kakor se zdi, trenutni politični položaj latinskoameriškega kontinenta nudil najugodnejšo priliko. V Medameriški obrambni organizaciji (OEA) se ne morejo zediniti, kdaj naj bi bil njen glavni tajnik, v trenutku, ko organizacija iz različnih vzrokov, od katerih ni najmanjši odkritje denarnih poneverb v njej, preživlja eno svojih najtežjih kriz. Na drugi strani pa tudi ni mogoče izolirati nove smeri kubanske zunanje politike od splošnega poslabšanja svetovnega položaja, ki so ga povzročili komunisti na Koreji ter v zadnjih dneh vietnamski komunistični partizani.

Ker so ZDA že dalj časa, odslej naprej pa bodo še bolj, zapletene v kritični razvoj položaja na Daljnem vzhodu, so latinskoameriške države v zadevi obrambe proti komunistični prevratnosti na ameriškem kontinentu vedno bolj prepuščene same sebi. Ta osamljenost

reakcijah na severnokorejsko drznost začela previdno molčati, nihče pa ni pričakoval, da se bo spustila tako daleč, da bosta amer. zun. minister Rusk in obrambni min. McNamara na televiziji javno podvomila, če Pueblo v resnici ni bila v severnokorejskih vodah, ko so jo zajeli. Ta njuna izjava je presenetila toliko bolj, ker je bilo ameriškega delegata v ZN Goldbergu naročeno, da je v Varnostnem svetu ZN kategorično pribil, da so korejski komunisti ugrabili Pueblo v mednarodnih vodah ter je celo na zemljevidu kazal točko, kjer naj bi se ugrabitev izvršila.

Revolucija žre lastne otroke

Posebno vojaško sodišče, ki ga je sestavil Castro, je pretekli teden v Havani obsodilo vodjo proticastrovske skupine, starega kubanskega komuniste Anibala Escalanteja na 15 let ječe. Poleg njega je bilo iz te skupine obsodjenih 8 komunistov na 12 let ječe, 8 na 10 let, 6 na 8 let, 5 na 4 leta, 6 na 3 leta in 1 na 2 leti.

Proces proti tej skupini 35 kubanskih prosovjetskih komunistov je trajal šest dni. Escalante je bil izključen iz kubanske KP že leta 1962. Takrat je bil vodja skupine, ki se je imenovala 'stari bojevnik' ter je nasprotoval mladim komunistom, ki jih je Castro sprejemal v svoje vrste od leta 1958 naprej. Sodišče je obtožilo skupino, da je širila po Kubi proticastrovske propa-

Amerikanci so se ponižali tudi tako daleč, da so se tajno sestajali s severnokorejsko delegacijo v znanem Panmunjonu, vsled česar je v Washington poslala protest južnokorejska vlada. Iz tajnih sestankov ni bilo mogoče ugotoviti, kako daleč so prišla pogajanja za izpust posadke in vrnitev ladje.

Nekatere tuje agencije so objavile, da bodo Severni Korejci vrnili mrtvega ameriškega mornarja za njim pa ostalo posadko, toda to šele potem, ko bodo Amerikanci javno priznali, da je bil Pueblo zasačen v severnokorejskih teritorialnih vodah.

gando, ki ji jo je dobavljala ZSSR in da je imela stalne stike s komunističnimi časniki iz ZSSR.

Kubanski podpredsednik, Castrov brat Raul, je obtožil skupino, da je širila mnenje, da ima Moskva večje zaupanje v Escalanteja, kakor v Fidela Castra. Dalje je obtožil skupino, da je širila mnenje, da bo ZSSR, ki finančno vzdržuje Castrov režim, gospodarsko pritisnila na Castra, da bo začel ravnati po navodilih iz Moskve.

Po izjavah sodišča je skupina smatrala v Boliviji ubitega Che Guevare za 'trockista in pustolovca' in trdila, da ga Moskva ni podpirala. Na Kubi je Castro s svojim propagandnim aparatom povzdignil ubitega Che Guevare v komunističnega svetnika.

I Z T E D N A V T E D E N

Dr. Kiesinger je med svojim obiskom prejšnji teden v Rimu z italijanskimi državniki razmotrival o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z odnosi med Nemčijo in Italijo, s sedanjim stanjem v Evropski gospodarski skupnosti in zvezi z angleško prošnjo za sprejem, ter o problemih svobodnega miru, ki ga rušijo komunisti v Vietnamu in na Koreji. Po razgovorih z italijanskimi politikami je dr. Kiesingerja sprejel tudi papež. Temu je nemški kancler zatrjeval, da bo bomska vlada še naprej delala sporazum z vzhodnoevropskimi državami, čeprav nekatere od njih še vedno dvomijo v nemško iskrenost. Na ta način hoče Zahodna Nemčija ustvariti možnost in pogoje za mirno reševanje spornih vprašanj. Tudi papež je Kiesingerju zatrjeval, da je tudi on prepričan, da bo prej ali slej prišel čas, ko bo mogoče napraviti sporazum tudi med Nemčijo in Poljsko. V zvezi s tem je z obžalovanjem ugotavljal, da je zgo-

dovinsko pismo poljskih škofov nemškimi škofom, s katerim so poljski cerkveni dostojanstveniki potegnili črto čez preteklost, ker da hočejo z ljubeznivo gradbi bodočnosti obeh narodov in v medsebojnem spoštovanju, pri poljski vladi doseglo ravno nasprotni učinek.

Papež namerava izvesti nove spremembe v rimski kuriji. Tokrat v vodstvu drž. tajništva. Na mesto 84-let. drž. tajnika Amleta Cicognanija bo imenovan papeški nuncij v Brazilu Sebastijan Baggio, papežev osebni prijatelj še iz časov, ko sta oba delovala v drž. tajništvu.

Med Romunijo in Sovjetsko zvezo je potekla veljavnost dvajsetletni prijateljski pogodbi. Romuni je niso hoteli enostavno podaljšati, ampak so zahtevali njeno spremembo v smislu zahtev sedanjega stanja med obema državama in v svetu. Razgovori med predstavnikoma obeh držav še niso končani.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Minister za gospodarstvo dr. Krieger Vasena je sporočil časnikarjem izjavo predsednika direktorija Mednarodne banke za obnovo in razvoj Georga Wodsa, da bo ta mednarodni denarni zavod delno financiral zgraditev veelektričnega obrata El Chocon-Cerros Colorados v Argentini. Za ureditev vseh zadevnih formalnosti bo prišla 8. t. m. v Buenos Aires posebna delegacija Mednarodne banke za obnovo in razvoj. Vsa dela za postavitve veelektrarne El Chocon-Cerros Colorados bodo stala 400 milijonov dolarjev.

Vojna mornarica v Argentini ima že vse organe, kakor jih določajo predpisi o njenem novem ustroju. Tako je bil imenovan za poveljnika vojnih operacij viceadmiral Konstantin Arguelles. Ob tej slavnosti je glavni poveljnik vojne mornarice admiral Benigno Ignacij Varela izjavil, da bodo obnovo vojne mornarice izvršili postopno. Ravnati se bodo morali pač po gospodarskih možnostih države. Sedaj so v Angliji naročeni štirje čistilci min in 2 minolovca. Te enote so za mornarico nujne, ker mora vojna mornarica skrbeti, da bodo vedno vse njene teritorialne vode varne za ladijski promet.

Med državnim tajništvom za komunikacije in družbo S. T. S. Spa Consorzio per Sistemi di Telecomunicazioni via Satelliti de Italia je bil podpisan dogovor o dobavi potrebnih naprav, zgradi-

tvi in postavitvi prostorov na Ezeizi za zemeljsko postajo za mednarodne komunikacije s pomočjo satelitov. Ta postaja za komunikacije s pomočjo satelitov bo gotova še pred majem mesecem.

Rektor buenosaireske univerze dr. Luis Etet je odstopil. Svojo ostavko utemeljuje z mnenjem, da je izpolnil zaupano mu nalogo na univerzi po novih predpisih vseučiliškega zakona ter smatra, da je že nastopil čas, da se odloči univerze prevzame vseučiliški svet. Ta naj bi imel možnost volitve tako rektorja, kakor dekanov posameznih fakultet. Vlada je rektorjevo ostavko sprejela.

Argentina želi dobiti čim več novih naseljencev iz Evrope. Zlasti iz evropskih latinskih držav. Zato so dobili argentinski konzuli v Italiji, Franciji in na Portugalskem pooblastila za izdajanje vselitvenih dovoljenj po določenih sedaj veljavne zadevne zakonodaje.

Državni svet za vzgojo je objavil, da se bo novo šolsko leto v Argentini začelo dne 11. marca, zaključilo pa 30. novembra t. l.

Državno tajništvo za poljedelstvo in živinorejo je objavilo, da so argentinski strokovnjaki preučevali vzroke še sedaj trajajoče nalezljive živalske bolezni v Angliji ter so ugotovili, da živalska bolezen v Angliji ni absolutno v nobeni zvezi z uvoženim argentinskim mesom.

Za zaščito slovenskega jezika

Nedavno zborovanje slovenskih slavistov v Ljubljani je znova opozorilo javnost na položaj slovenščine po šolah ter v javni in poslovni rabi. Na njem so ugotovili, da se je stanje slovenščine v javni in poslovni rabi od lanskih sklepov sicer nekoliko izboljšalo, da pa še vedno ni zadovoljivo. Ugotavljali so tudi, da slovenskemu jeziku ljudje v vsakodnevem osebnem pogovoru posvečajo premalo pozornosti.

Za izboljšanje položaja jezika so bili sprejeti sklepi, po katerih naj tedenska obveznost slavista po šolah ne presega 20 ur, če hočejo doseči kvaliteten pouk jezika. Zavod za šolstvo naj vsaki dve leti organizira obvezne počitniške seminarje za vse, ki poučujejo slovenščino. Učbeniki morajo biti brez napak.

Slovenski slavisti protestirajo proti uporabi tujejezičnih učbenikov na slovenskih šolah. Naj se napišejo novi izvirni ali pa napravijo dobri slovenski prevodi. V interesu kulture slovenskega jezika slavisti zahtevajo, da se na vseh fakultetah, visokih in višjih šolah, ki vzgajajo bodoči učiteljski kader uvede slovenski jezik kot obvezni predmet z izpitom. Vodstva šol pozivajo, da nestrno skrbijo za gnotno osnovo sodobnega pouka slovenskega jezika in knji-

ževnosti, tako, da stalno in izdatno spopnjujejo knjižnice in zbirke učil.

Prav tako poudarjajo, da bo treba postopoma misliti na ustanovitev Slovenskega literarno zgodovinskega muzeja.

Oblasti pa slovenski slavisti opozarjajo, da se je „še vedno premalo storilo za uveljavitev in kulturo slovenskega jezika v javni rabi“. Zato pozivajo slovenske poslance, naj v zvezni skupščini vedno govorijo slovensko. Vsi forumi, ki so odgovorni za vse vrste javnih napisov naj ne dovoljujejo jezikovno neustreznih besedil. Prav tako naj tovarne končno že začno dosledno opremljati svoje izdelke z navodili v slovenskem jeziku. Na televiziji morajo postaviti slovenski dnevnik, zlasti pa še otroške in šolske oddaje, ki bistveno oblikujejo ali maličijo jezikovno mišljenje in izražanje mlajših.

Iz vrst profesorjev ki predavajo slovenistiko in slavistiko na filozofski fakulteti je prišel predlog, da se naj organizira v okviru posebnega inštituta študij slovenske književnosti in teorije, prav tako pa kot poseben predmet primerjalno raziskovanje slovanskih književnosti.

Komunisti pošiljajo slovensko kri v Vietnam, za slovenske bolnike je pa ni

V Sloveniji je zopet veliko pomanjkanje krvi. V ljubljanskem „Delu“ z dne 12. januarja je bilo objavljeno, da je pomanjkanje krvi tolikšno, da so morali odpraviti številne operacije, najbolj kritične bolnike da pa rešujejo krvodajalci, ki se javljajo zavodu za transfuzijo na osebni poziv. Primanjkljaj krvi je tolikšen, da je položaj ne samo kritičen, temveč najslabši od meseca maja 1945, ko so v vojaški bolnišnici v Mostah vzeli kri prvih 150 krvodajalcev iz Ljubljane.

Na tiskovni konferenci v Zavodu za transfuzijo krvi je predsednik Slovenskega zdravniškega društva dr. Anton Dolenc poudarjal, da je bilo dne 12. januarja pomanjkanje krvi tako akutno, „da so jo lahko dajali samo bol. v kritičnih položajih“. Direktorica republiškega zavoda za transfuzijo dr. Sovdatova je navajala, da je za potrebe slovenskih zdravstvenih ustanov potrebnih na leto 20 ton krvi ali približno 80.000 krvodajalcev.

Slovensko zdravniško društvo je v „Delu“ z dne 13. januarja objavilo nujno obvestilo: „Republiškemu zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani primanjkuje zadnje dni krvi, tako da ne more ustreči niti najnujnejšim naročilom. To je lahko usodno za bolnike in poškodovance, ki jim je kri nujno zdravilo. Slovensko zdravniško društvo poziva svoje člane, zdravstvene delavce in zdravstvene zavode, naj z besedo in zgledom pri-

skačijo na pomoč, hkrati pa prosi Ljubljance in okolice, naj se posamič ali pa skupinsko prijavijo za oddajo krvi na Zavodu za transfuzijo v Ljubljani.“

To nujno sporočilo Slov. zdravniškega društva je bilo ponovljeno tudi v številki „Dela“ z dne 14. januarja.

V isti številki in na isti dan, t. j. na drugi strani je pa pod naslovom „Razumevanja vredno posnemanje“ objavljeno tudi naslednje: „Ljubljana, 13. jan. Republiški odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije se zahvaljuje organizaciji ZB (Zvezi borcev, op. ur.) iz Kranja za odlično organizacijo krvodajalcev v korist vietnamskih borcev. Prav tako se zahvaljuje 500 krvodajalcev iz Kranja in Zavodu za transfuzijo v Ljubljani.“

Republiški koordinacijski odbor se zahvaljuje tudi delovnemu kolektivu Tovarne zdravil Krka za izkazano darilo v zdravilih v višini 1 milijona starih dinarjev in tovarni LEK iz Ljubljane za darovana zdravila v višini 100 tisoč starih dinarjev Rdečemu križu v Hanoi.“

Tako torej. V Sloveniji nimajo krvi za bolnike in so morali celo odpovedati „številne operacije“, primanjkljaj krvi da je tolikšen, „da je položaj ne samo kritičen, temveč najslabši od meseca maja 1945“. Slovensko zdravniško društvo zato poziva ljudi za oddajo krvi. Prav tako republiški zavod za transfuzijo krvi. Istočasno pa list Delo ob-

Spomini Vladimirja Vauhnikarja v nemščini

Spomini pok. polkovnika Vladimirja Vauhnikarja Nevidna fronta so izšli leta 1965 v založbi Svobodne Slovenije v Buenos Airesu. Tako med Slovenci v Argentini, kakor drugod po svetu so vzbudili veliko zanimanje.

Za spomine pok. polkovnika Vladimirja Vauhnikarja se pa začeli zanimati tudi drugi narodi. Poročali smo, da je v pripravi nemška izdaja ter da bi jih nekateri radi izdali tudi v angleščini in francoščini. V koliko so ta prizadevanja upredovala, nam ni znano, pač pa so nemški prevajalci Vauhnikarjevih spominov z njegovim bratom g. dr. Milošem Vauhnikarjem uredili, da so vedno ti spomini izšli v nemškem jeziku.

Nemški prevod spominov Vladimirja Vauhnikarja ima naslov „Memoiren eines Militärrattachés“ ter podnaslov „Ein Kampf gegen das Fingerspitzengefühl Hitlers“. Spodaj na ovitku je napis „Ge-

zeta je mati. Zato je po naravi plodna, rodovitna. Ji je več vse, kar raste in se plodi in ona sama vznjaja rast.

Danes, ko je malo naravne rasti, mnogo pa bolj zunanje gradnje (ki je ne smemo zamenjati z rastjo), je še posebne važnosti, da je to materinstvo poudarjeno, vzeto v poštev. Svet potrebuje rasti in toplino, slovenski svet še prav posebej danes bolj kot kdaj koli prej v naši zgodovini.

Zbornik Sv. Slovenije 1968. Poglavlje: Slovenska žena doma in v svetu. Zbrala in uredila ga. Anica Kralj.

neralstaboberst Vladimir Vauhnikar. Na ovitku je tudi Hitlerjeva slika. Na zadnji strani ovitka je Schellenbergova ugotovitev:

„Vauhnik hat die deutschen Offensivpläne, die Stärke der Heeresgruppen, die Zusammenstellung der Armeen und selbst die von Hitler geplante Bombardierung Belgrads als dringende Warnmeldung an den jugoslawischen Generalstab weiter gegeben.“

Hitler der über Keitel davon erfuhr, geriet in Raserei, auch gegen mich, der ich den verdammten Kerl noch nicht eingesperrt hätte.“

Izdaja Vauhnikarjevih spominov v nemščini ima eno poglavje več kot slovenska Nevidna fronta in sicer poglavje „Die letzten Tage in Berlin zwischen 25. März und 6 April 1941“, ki ga objavljamo v tej številki drugje.

Knjigo je natisnila na finem papirju tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Velika pomanjkljivost nemške izdaje Vauhnikarjevih spominov je pa, da iz slovenske izdaje ni prevzela številnih važnih pojasnil in opomb, zlasti tistih, ki se nanašajo na vračanje slovenskih domobrancev. Res velika škoda.

Javna obsodba Titove politike

Ljudje po svetu so pred tedni brali ostre Titove očitke, ki jih je v Kambožji ob obisku tamošnjemu princu Sihanuku izrekel na račun Sev. Amerikancev. Očital jim je med drugim „nesramno predrznost“, jih zmerjal z „napadalci“ ter zahteval njihov brezpogojni umik.

Nista minila še dva tedna od teh napadov, ko je svobodni tisk v svetu objavil ugotovitve Centra za raziskovanje javnega mnenja v Jugoslaviji, ki je del Zavoda za socialne vede in ga vodi ravnatelj Firduš Džinić.

Ta Zavod ima svoje zastopnike v 87 komunah ter od časa do časa preko njih med ljudstvom ugotavlja njegovo razpoloženje o gotovih vprašanjih. O marsičem komunisti radi zvedo za resnično razpoloženje med ljudstvom, kar potem služi nosilec komunističnega sistema

javlja zahvalo „republiškega koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam imperialistične agresije“ za „odlično organizacijo krvodajalcev v korist vietnamskih borcev“. Isti odbor se zahvaljuje za poslano kri v severni Vietnam tudi „500 krvodajalcev iz Kranja in Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani“, ki je s tem prikazan v žudni luči, kajti „slovenski republiški zavod za transfuzijo krvi“ pošilja kri slovenskih krvodajalcev za komunistične napadalce in rušilce svetovnega miru v severni Vietnam, nima pa krvi slovenskih krvodajalcev za slovenske bolnike, ki so zaradi tega na lastnih tleh, v lastni domovini v smrtni nevarnosti.

Pač nov dokaz, da komunistom za lastne ljudi ni nič, ampak samo za stvar komunizma, ki ga podpira, kjerkoli je v potrebi, samo, da bi zagospodoval s svojim tiranskim sistemom nad svobodo ljudi v svetu.

za njihovo ravnanje in spreminjanje taktike. Nikdar seveda ljudstva ne vprašajo za njegovo resnično razpoloženje o priljubljenosti ali nepriljubljenosti nosilcev komunističnega režima, tudi ne o komunističnem in gospodarskem sistemu.

Tokrat pa je bilo vseeno zanimivo, da je ta zavod v Jugoslaviji prav tedaj, ko je Tito rohnol proti Amerikancem zaradi njihove „napadalnosti“ v Vietnamu po vseh državah v Aziji, kjer je bil na obisku, vprašal preko svojih zastopnikov za mnenje ljudi v Jugoslaviji, kaj sodijo o Vietnamu.

Rezultat izvršene preizkušnje je za Tita porazen, kajti od ljudi, katere je omenjeni Center za ugotavljanje javnega mnenja vprašal za mnenje o Vietnamu v 87 komunah, jih samo 29,8% smatra Amerikance za napadalce. 14% ljudi se je izjavilo proti nastopanju v Južnem Vietnamu tako Amerikancev, kakor severnih Vietnamcev ali kogar koli že.

Nadaljnje ugotovitve so bile tele: 12,4% ljudi smatra dogodke v Južnem Vietnamu za nevarnost za mir, 7,5% je mnenja, da bi severni Vietnam utegnil zmagati, 1,1% misli, da sta Amerika in Kitajska enako krivi za razmere v Viet-

namu in ramo 0,8% ljudi je bilo mnenja, da ZDA niso bile zadosti odločne, da bi preprečile sedanje dogodke v Vietnamu.

Gornji podatki Centra za raziskovanje javnega mnenja v Jugoslaviji so za Tita in njegovo zunanjo politiko najhujša obsodba. Z njimi so narodi Jugoslavije pred vsjo javnostjo pokazali, da ne odobravajo Titovih zunanje-političnih odločitev in njegove hlapčevske tlake svetovnemu komunizmu ter njegovih izpadov proti Severni Ameriki.

Tako je svobodni svet prav med Titovim obiskom raznim azijskim in afriškimi državam dobil najzgovornejšo potrdilo narodov Jugoslavije, da so ostali zvesti svobodi in demokraciji ter so na strani tistih, ki svobodo in demokracijo branijo pred napadi svetovnega komunizma.

Nobenega dvoma ni, da bi narodi Jugoslavije to tudi javno izpovedali, če bi jih o tem vprašal za mnenje omenjeni Center za ugotavljanje javnega mnenja, ali pa če bi imeli priložnost, da bi o tem lahko odločali pri svobodnih volitvah. Prepričani smo, da bi volja naroda prišla do tako močnega izraza, da bi z gotovostjo zavrgla sed. komunistične oblasti ter jih zamenjala z možmi svobode in demokracije.

Nikar ne pozabite!

Še je priložnost, da si zagotovite

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE 1968

Je že v tisku in bo kmalu izšel.

Prednaročniki v Argentini naj plačajo sedaj pri stalnih poverjenikih \$ 1.000.— ostanek bodo plačali ob prevzemu knjige.

Zagotovite si že v prednaročilu to najbolj reprezentativno knjigo slovenske emigracije!

Zadnji dnevi v Berlinu med 25. marcem in 6. aprilom 1941

Novo poglavje v nemški izdaji spominov Vladimirja Vauhnikarja

Tisti čas sem vsjo svojo pozornost združil na rusko bojišče Nobenega časa nisem imel, pa tudi ne potrebe, da bi se bil ukvarjal z razmerami v domači deželi. Bodisi, da so razgovore v resnici vodili tako spretno, bodisi, da sem se premalo zanimal za dogodke v domovini, moram v svojo sramoto priznati, da do večera pred podpisom pakta o njem nisem prav nič vedel, čeprav sem bil vojaški ataše v Berlinu. Po vsem sodeči tudi poslanik in njegovi sodelavci o tem dogodku niso bili dosti prej poučeni.

To je bilo zame tembolj mučno, ker sploh nisem ničesar podzvel, da bi bil svoje prijatelje na to pripravil ter bi jim bil mogoč že prej pojasniti prave razloge za ta korak. Se pravi, jih pomiriti, da te zadeve ni jemati preveč tragično.

Lahko si predstavljate moj mučen položaj, ko so na dan slovenske akta na Dunaju, t. j. 25. marca 1941 od vseh strani navaljevali name, mi čestitali ter se mi z laskajočimi besedami zahvaljevali v prepričanju, da sem tudi jaz doprinesel svoj del k temu političnemu uspehu. Med temi jih ni bilo malo, ki so se veselili kot otroci ter so mi s solzami v očeh zatrjevali, da je Jugoslavija edini zaveznik Nemčije, ki kaj po-

službe ter sem imel lepe uspehe za seboj.

Pomiril sem jih. Bil sem obratno prepričan, da bom še naprej mogel prihajati do tajnosti tretjega rajha Na drugi strani sem pa bil v skrbeh, kako se bo razvijal sedaj moj odnos do mojih nemških prijateljev. Na vsak način bom potegnjen neposredno v krog zarotnikov, kar seveda ne bo zahtevalo majhne previdnosti in živčne napetosti.

Prva posledica pristopa Jugoslavije k Trojnemu paktu je bila ta, da so izginili agenti gestapa, ki so stražili moje hišo ter zasledovali vsako moje dejanje in gibanje. Zato so naslednji dan moji tovariši brez običajnega spremstva dveh gestapovskih avtomobilov lahko prišli k meni na obisk. Česar prej nisem mogel delati, ko me je vse presenečalo, to sem lahko delal sedaj ter se s tovariši med štirimi očmi temeljito pogovoril o dejanskem položaju.

Toda svoboda gibanja je trajala samo dva dni in znova sta stala dva rdeče pobarvana avtomobila pred mojo hišo v Budimpeštanski ulici. Kaj se je le zgodilo?

Tu sem doživel drugo nepričakovano presenečenje, ki me je potrla in je bilo usodno zame, še bolj pa za moje domovino.

V Beogradu je zarota častnikov nasilno zrušila Cvetkovičev vladno, ki je podpisala Trojni pakt. Zarota je vodil bolestan, častihlepn general Simović,

kateremu je stal ob strani kot Mefisto brigadni general Mirković.

Z vlado so morali odstopiti tudi kraljevi namestniki na čelu s knezom Pavlom. Še me polnoletnega kralja Petra II. so pozvali, da je prevzel kraljevo čast in pravice. Iz prvih jutranjih izdaj berlinskih dnevnikov ter radijskih oddaj sem zvedel vse podrobnosti.

Telefon v pisarni je brez prestanka zvonil ves dan. Več kot sto ljudi me je z največjo zaskrbljenostjo spraševalo, kaj naj pomeni beograjski puč. Odgovoriti sem mogel samo to, da so dogodki v Beogradu čisto notranje-politična trenja, ki s pristopom Jugoslavije k Trojnemu paktu nimajo nič skupnega.

Morda bi mi verjeli, če ne bi bil že posegel vmes Göbbeljs s svojim tiskom. V njegovih listih je bila Jugoslavija še večeraj dežela, ki so jo proslavljali. Danes pa je že žarišče nemirov, angleških plačancev, zatiralec nemške manjšine, dežela samovolje generalov in kraljevih morilcev itd.

Dobil sem tudi že povabilo, naj pridem na glavno poveljstvo vojske, kjer naj pojasnim dogodke ter vzroke, ki so do tega privedli. Na to povabilo sem že čakal, zato sem se prej posvetoval s poslanikom dr. Andrićem (sedanjim Nobelovim nagrajencem, op. ur.). Po njegovih navodilih sem zastopal stališče, da se na prvi pogled zdi, da bi dogodki utegnili biti v zvezi s pristopom Jugoslavije k Trojnemu paktu, to-

da notranjepolitični spori morajo biti glavni vzrok.

Pošta je še redno prihajala. Z vrhovnega letalskega poveljstva v Beogradu so prišla celo navodila glede novih naročil.

Bil je prvi april. Zopet sem odpiral pošto, ki je bila tega dne mnogo večja kot pa druge dni.

Kako to? Dobival sem številna pisma, anonimna in s podpismi, v katerih so mi v moje največje začudenje nemški pisci sporočali svojo zaskrbljenost, da lahko pride do vojnega stanja z Jugoslavijo.

Nekateri pisci so me rotili, naj storim vse, da ne bi prišlo do vojne z Jugoslavijo. Svojim očem nisem verjel, ko sem odpiral naslednja pisma: V vsakem pismu so bili izrazi simpatij za Jugoslavijo. Toda resnici na ljubo moram priznati, Med številnimi pismi je pa bilo tudi pismo, eno samo, polno sramotitev za Jugoslavijo. V njem se je pisec posebno spraval na srbske oblasti ter zatrjeval, da bo z Jugoslavijo v desetih dneh vse opravljeno.

Pazljivo sem bral pismo. Ugotavljal napake in študiral sintakso. Takoj sem ugotovil, da pisma ni napisal noben Nemec, ampak kak ustaški fašist in puistolovec, ki je našel svoje zatočišče pri SS (Hitlerjevi napadalni oddelki, op. ur.) in ki je komaj čakal, da bi se SS oddelki in gestapo pognali proti Jugoslaviji.

SLOVENCIPOSVETU

Akademija v počastitev spomina škofa Barage v Clevelandu

Izvirno poročilo

Cleveland, 30. januarja 1968

Slovenski škofje so v svojem poluradnem listu „Družina“ z dne 21. januarja 1968, št. 2., razglasili letošnje leto za Baragovo leto. Letos, 19. januarja se je namreč dopolnilo sto let, kar je ob svitu dneva najsvetejšega Imena Jezusovega odšel v Marquettu v Sev. Ameriki k Bogu po večno plačilo naš rojak Friderik Irenej Braga prvi škof Gornjega Michigana. Začetek tega škofovskega razglašja v „Družini“ se glasi takole:

„Dne 19. januarja mine sto let, odkar je v Marquette v Sev. Ameriki umrl veliki Slovenec in še večji škof in misionar Friderik Baraga. S tem dnem začno tudi Slovenci doma in na tujem z Baragovim letom, da se čimbolje oddolžijo njegovemu spominu. Ob stoletnici bo večja slovesnost v stolnici v Ljubljani, kjer je Baraga imel svojo novo mašo. Nato bodo slovesnosti po krajih, kjer je deloval, Veroučitelji bodo otrokom pri verouku govorili o delu, ki ga je Baraga opravil za Cerkev in narod, posebno pa za Indijance. „Družina“ bo prihodnje številke posvetila Baragu. Revija „Cerkev v sedanjem svetu“ (Pastoralni mesečnik, ki ga izdajajo slovenski škofje v domovini. Op. p.) pa je svojo prvo letošnje številke posvetila Baragu.“

Baragovo leto bo trajalo do 19. januarja prihodnjega leta. V tem času naj bi domovina kakor tudi vse slovensko zamejstvo in zdmostvo, vsako po svoji moči, počastilo spomin velikega škofa Baraga, ki je 38 let oznanjal Gospodov evangelij ameriškim Indijancem in evropskim ameriškim naseljenjem.

Verni slovenski ljudje so se radi odzvali klicu svojih škofov. Tudi ameriški in kanadski Slovenci. Takoj prvo nedeljo, 19. januarja, so se spominjali Barage v cerkvah Duhovniki so govorili o velikem škofu; darovali se je v sklad z njegovo razglasitve za svetnika, zlasti veliko pa molilo.

Cleveland, osrednja severnoameriška slovenska naselbina, je z zunanjo prireditvijo počastila Baragov spomin naslednje nedelje, 23. januarja, s posebno akademijo v Baragovem domu na St. Clair avenuji. Dvorana je bila tokrat veliko prenamočena. Iz vsega Clevelanda so prihitali v velikem številu Baragovi častilci in častilke, posebno lepo pa je

bilo, da je bilo med temi izredno lepo število mladine. Dvorana sama je bila spominskim dnevu primerno ozaljšana. Pod Baragovo podobo na čelni steni je gorela drobna lučka, zraven pa je bila vaza s šopkom svežih rdečih mageljnov.

Prireditvev je začel ter jo vodil predsednik clevelandskega odbora Baragove zveze g. dr. Miha Krek. Po pozdravnih besedah je razvijal lepe in globoke misli o škofu Baragi, njegovem poslanstvu in naši nalogi ob njem in njegovem delu, zatem pa je najprej moški zbor slovenske župnije Marije v nebesa vzete v Collinwoodu zapel Baragovo himno, skladbo kanonika profesorja Matije Tomca. Preprosta, a izredno lepa vsebina, odlična skladba, vzorno podana, ki je napravila na vse globok vits v Clevelandu smo imeli tokrat prvič priložnost slišati jo. Himni je sledil trio zbora Mladih harmonikarjev. Gorše Ivo, Jereb Tonček in Nemeč Tonček, prva dva harmonika, tretji kitara, so samozavestno zaigrali iz venčka slovenskih narodnih pesmi „Navzgor se širi rožmarin“. Za triom je Marta Melaherjeva, oblečena v slovensko narodno nošo, lepo deklamirala Baragovo prigodnico „Pozlatite mu spomin!“ Njej je sledil slavnostni govor. Pisatelj Karel Mauser je v polurnem govoru umetniško prikazal Baragovo življenje in delo. Predstavil je Barago na veliki prelomnici časov po francoski revoluciji ko je po toliko preliti krvi vstajala nova Evropa, ko je prihajal čas, v katerem se je začel dvigati mali človek, ki je bil dotlej brez veljave, brez glasu. In kakor je to navadno ob velikih prelomih časov, da te sprožijo veliki ljudje, tako so tudi Slovenci v tem času dobili tri svoje velike duha: Friderika Barago, rojen 1. 1797, Antona Martina Slomška in Franceta Prešerna, oba rojena 1800. Svoj govor je pisatelj zaključil z naslednjo prošnjo molitvijo:

„Malovaška graščina še stoji trebanjski grad je še vedno lep, toda Baraga bo preživel oba. Duh velikega slovenskega misionarja je vtisnil svoj pečat na ameriško zemljo. In mi vsi, ki danes na tej zemlji živimo, moramo s spoštovanjem samo slediti stopinjam svetega moža, ki v tej zemlji ni iskal ne zakladov, ne uboja, temveč je vanjo prinesel sebe in vse svoje zmožnosti v blagor drugim. Daj, Bog, da bi proces,

ki s je začel, našel milost v božjih očeh ter da bi Slovenci doživeli čas, ko bi se mogli škofu Baragu javno priporočati. Naj bi ta naša skromna akademija v nas vseh poživila vero in upanje! Molimo, kakor je molil stari Indijanec White Cloud; Oče, katerega glas slišim v vetru in ki s svojim dihom daješ življenje svetu, gliši me! Človek sem pred Teboj, eden Tvojih otrok, majhen in šibek, daj, da bom hodil v lepoti! Daj, da v mojih očeh odseva roznata in vijoličasta barva Tvojih zahodov! Daj, da bodo moje roke spoštovale, kar so Tvoje ustvarile! Daj, da bodo moja ušesa poslušala Tvoj glas! Napravi me modrega, da bom spoznal stvari, ki si jih nas naučil, in da bom razumel pridige, skrite v listju in pesku! Daj mi moč, Oče, da ne bom skušal biti večji od mojih bratov, marveč da se bom boril zoper največjega sovražnika — zoper samega sebe! Daj, da bom vedno pripravljen priti k Tebi s čistimi rokami in z jasnimi očmi, da bom takrat, ko mi zaide življenje, kakor večerna zarja, brez sramu mogel stopiti pred Tvoje obličje! Mislim,“ je zaključil govornik, „da bi takšna bila Baragova molitev, če bi jo bil zapisal. Naj pa bo naša ob tej veliki njegovi stoletnici!“

Po Mauserjevem govoru se je še enkrat enako udarno oglasil harmonikarski trio, sedaj z novo narodno „Sijaj, sijaj, sončece!“ Za njim pa je Moški zbor župnije Marije v nebesa vzete zapel še dve naši narodni budnici „Pobratimija“ in „Triglavl, moj dom“. Za zaključek akademije pa je rev. Jožef Varga z vsa dvorano opravil znano Rožmanovo molitev za Baragovo beatifikacijo. Lepše in spoštljiveje akademije ni bilo mogoče zaključiti.

Baragovo nedeljsko akademijo je pripravil clevelandski klub Baragove zveze s sodelovanjem collinwoodskega Moškega zbora župnije Marije v nebesa vzete pod vodstvom Martina Rakarja in ob sodelovanju tria Mladih harmonikarjev, ki jih tako uspešno učil in vzgaja Rudolf Knez. Za okusno ozaljšanje Baragove dvorane pa je poskrbel Lojze Bajc. Hvala in čast vsem tem sodeležnim kakor tudi vsem udeležencem!

J. S.

OBVESTILA

Nedelja, 11. februarja 1968:
Celodnevni izlet v Slovenski dom v Berazategui.

Sobota, 17. februarja 1968:
V Našem domu, San Justo predpustna veselica.

Nedelja, 18. februarja 1968:
V Slovenskem domu v Carapachayu celodnevna športno-družabna prireditve tamošnje mladine.

Sobota, 24. februarja 1968:
V Slomškovem domu veseloigri: Kakršnen gospod — tak sluga in Urška s Poljan.

Nedelja, 25. februarja 1968:
V Slomškovem domu ponovitev sobotnega programa.

V Slovenskem domu v San Martinu domača pustna prireditve.

ki s je začel, našel milost v božjih očeh ter da bi Slovenci doživeli čas, ko bi se mogli škofu Baragu javno priporočati. Naj bi ta naša skromna akademija v nas vseh poživila vero in upanje! Molimo, kakor je molil stari Indijanec White Cloud; Oče, katerega glas slišim v vetru in ki s svojim dihom daješ življenje svetu, gliši me! Človek sem pred Teboj, eden Tvojih otrok, majhen in šibek, daj, da bom hodil v lepoti! Daj, da v mojih očeh odseva roznata in vijoličasta barva Tvojih zahodov! Daj, da bodo moje roke spoštovale, kar so Tvoje ustvarile! Daj, da bodo moja ušesa poslušala Tvoj glas! Napravi me modrega, da bom spoznal stvari, ki si jih nas naučil, in da bom razumel pridige, skrite v listju in pesku! Daj mi moč, Oče, da ne bom skušal biti večji od mojih bratov, marveč da se bom boril zoper največjega sovražnika — zoper samega sebe! Daj, da bom vedno pripravljen priti k Tebi s čistimi rokami in z jasnimi očmi, da bom takrat, ko mi zaide življenje, kakor večerna zarja, brez sramu mogel stopiti pred Tvoje obličje! Mislim,“ je zaključil govornik, „da bi takšna bila Baragova molitev, če bi jo bil zapisal. Naj pa bo naša ob tej veliki njegovi stoletnici!“

Po Mauserjevem govoru se je še enkrat enako udarno oglasil harmonikarski trio, sedaj z novo narodno „Sijaj, sijaj, sončece!“ Za njim pa je Moški zbor župnije Marije v nebesa vzete zapel še dve naši narodni budnici „Pobratimija“ in „Triglavl, moj dom“. Za zaključek akademije pa je rev. Jožef Varga z vsa dvorano opravil znano Rožmanovo molitev za Baragovo beatifikacijo. Lepše in spoštljiveje akademije ni bilo mogoče zaključiti.

Baragovo nedeljsko akademijo je pripravil clevelandski klub Baragove zveze s sodelovanjem collinwoodskega Moškega zbora župnije Marije v nebesa vzete pod vodstvom Martina Rakarja in ob sodelovanju tria Mladih harmonikarjev, ki jih tako uspešno učil in vzgaja Rudolf Knez. Za okusno ozaljšanje Baragove dvorane pa je poskrbel Lojze Bajc. Hvala in čast vsem tem sodeležnim kakor tudi vsem udeležencem!

J. S.

OBVESTILA

Nedelja, 11. februarja 1968:
Celodnevni izlet v Slovenski dom v Berazategui.

Sobota, 17. februarja 1968:
V Našem domu, San Justo predpustna veselica.

Nedelja, 18. februarja 1968:
V Slovenskem domu v Carapachayu celodnevna športno-družabna prireditve tamošnje mladine.

Sobota, 24. februarja 1968:
V Slomškovem domu veseloigri: Kakršnen gospod — tak sluga in Urška s Poljan.

Nedelja, 25. februarja 1968:
V Slomškovem domu ponovitev sobotnega programa.

V Slovenskem domu v San Martinu domača pustna prireditve.

MLADINA IZ BERAZATEGUIJA vabi na
Celodnevni izlet
v Slovenski dom v Berazateguiju
v nedeljo, 11. februarja
Na razpolago bazen za kopanje

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK
Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271
Uradne ure od 17—20
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)
Luján, Francia 952
T. E. 735 ali 516
V petek in soboto od 9—13

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT
Lavalle 2327/33, p. 50. Of. 10
Urادuje ob torkih in četrtkih
od 18. do 20. ure
Na T. E. 34-8991/4203 vsak dan
od 12. do 13. ure

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

CORREO Central B ARGENTINO
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registre Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 955.451

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1968: za Argentino \$ 2.500.— Pri pošiljanju po pošti doplačilo 100 pesov. Za ZDA in Kanado: 13 USA dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 USA dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Slomškov dom
Castelli 28, Ramos Mejía
V soboto, 24., in v nedeljo 25. 2.
veseloigri:
KAKRŠEN GOSPOD — TAK SLUGA
in
URŠKA S POLJAN
Vsi rojaki lepo vabljeni!

NAŠ DOM V SAN JUSTU

VELIKA PREDPUSTNA VESELICA

na prostem

v soboto, 17. februarja
v meksikanskem vzdušju

Nagrade za najbolj izvirne meksikanske obleke.

Rezervacije miz do 16. t. m. na telefon 621-2112

Sodeluje orkester Planika

Slovenska mladina iz Carapachaya

vabi na celodnevno

ŠPORTNO DRUŽABNO PRIREDITEV

v nedeljo, 18. februarja

Sodeluje orkester Planika

PRAVNA POSVETOVALNICA — za člane brezplačno. — Vodi dr. Vital Ašič. Vsako 1. in 3. soboto v mesecu od 17 do 19. V februarju samo 17. februarja. Prosimo, da se interesi predčasno prijavijo ali osebno ali pa po telefonu.

SLOVENSKA HRANILNICA z. z. o. z.

(Cooperativa de Crédito S. L. O. G. A., Ltda.)

Bm. Mitre 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE: torek, četrtek in sobota od 16—20

PO
TO
VA
NJA

EUROTUR

TU
RI
ZEM

je vaša potovalna agencija.

Oddelek za Slovence vodi Armando Blažina

OBIŠČITE EVROPO — poslovno ali kot turisti. SREČAJTE se s svojimi sorodniki in prijatelji. ČAS NI OMEJEN.

V tem letu BREZ vizumov.

VOŽNJA Z LADJO tja in nazaj 427.50 USA dolarjev

VOŽNJA Z LETALOM CELOVEC 940.50 USA dolarjev

tja in nazaj TRST 904.10 USA dolarjev

CENA ZA EKSKURZIJO CELOVEC 705.40 USA dolarjev

60 dni (do 15. 4. t. l.) TRST 678.10 USA dolarjev

Vse na odplačevanje

25% na račun in 12 ali 24 obrokov z 12% obrestmi

LADJE: G. Cesare — Augustus — Anna C — Eugenio C — Enrico C

Avenida Córdoba 351
Buenos Aires

Tel.: 32-6070/6077/6078/6079

(Nadaljevanje s 3. strani.)
nika ne poznam. Tako sem imel potrdilo, da so pogovor v resnici poslušali in da me smatrajo za ponočnjaka ki tava okoli brez cilja.

Beograd je molčal že peti dan, česar si sploh nisem mogel razlagati. Zastoj sem poskušal priti z generalnim štabom v domovini v telefonsko zvezo. Vedno se je oglašala kontrolna postaja mestnega poveljstva v Beogradu. Kaj naj storim?

Nisem imel niti potrdila, če so moje skrivnostne brzojavke prišle. Tu je pa bila vsaka ura dragocena. Na vsak način je treba najti izhod.

Hvala Bogu! Major P. si je zagotovil mesto v letalu, ki je odhajalo 3. aprila v Beograd. Ukazal sem mu, naj nemudoma odpotuje ter naj vsebino štirih brzojavk, katerih glavno vsebino si je zapisal, v Beogradu ponovi.

To se je zgodilo. Kot sem pozneje zvedel, so brzojavke nespremenjene prišle v Beograd, kjer je obrambna služba izdala prepozno navodila za spreminjanje besedila ali za zadržanje brzojavk. Toda kaj je pomagal že ta srečni slučaj!

„Toda usoda je brez dvoma hotela, da je Jugoslavija dobila za svoj prenamagljen korak in nepremišljeni puč težko, zelo težko kazen.“ Tako je izjavil strogo vojaško misleči ruski vojaški ataše general Tupikov.

Številni podatki o vseh mogočih znanih neposrednega napada so še nadalje prihajali k meni, tako da sem si mogel napraviti kmalu povsem jasno sliko o operativnih načrtih novega sov-

ražnika. Številčna moč nemških čet v Romuniji in Bolgariji nam je bila znana. Prav tako pojačenja, ki so jih z naglico poslali tja. Tako sem poslal še zadnjo brzojavko, v kateri sem že prej poslano načrte za nemški napad končno potrdil ter sporočil, da bo Nemčija Grčijo in Jugoslavijo napadla s skupno 32 divizijami in da bo glavni sunek prišel iz Bolgarije v dolino Vardarja, drugi sunek bo usmerjen na področje Morave. Na severu bo lahko poskušala prodirati armada 4 do 6 divizij preko Varaždina in Osijeka proti Savi.

Tri tedne pozneje, po zlomu Jugoslavije, je Hitler v svojem govoru sporočil, da je bilo za napad na Jugoslavijo pripravljenih 31 divizij in 2 brigadi. V teh stvareh sem bil s Hitlerjem vedno približno enakih misli.

Brez vsakega ukaza sem 5. aprila odredil, da je treba ves arhiv uničiti in zažgati.

V nedeljo, 6. aprila 1941 je bilo že ob sedmi uri čuti v radiu glas propagandnega ministra dr. Göbbelsa, kjer je sporočil nemškemu ljudstvu, da je bil Tretji Reich prisiljen vkorakati v Jugoslavijo ter v Beogradu kaznovati tamošnje puščiste.

Eno uro poprej se je tudi že začel napad na Jugoslavijo in po beograjskih ulicah je že ležalo na tisoče trupel, žrtev letalskih napadov, ki sem jih bil že prej napovedal in sporočil.

Moj telefon je bil že izključen. Zato sem se mogel posloviti samo od najožjih prijateljev in sodelavcev.

Okoli enajste ure me je avto glav-

nega poveljstva odpeljal. Častnik, ki me je spremljal mi je sporočil, naj bi pred odhodom še prišel v generalni štab.

Tako smo si stali znova nasproti, tokrat že kot sovražniki. In kaj drugega sem mogel tamošnjim gospodom še reči, kakor se jim zahvaliti za naklonjenost v času moje službene dobe v Berlinu. Dejal sem, da mi je sicer žal, da je prišlo do oboroženega spopada, toda da verujem, da je Jugoslavija to zakrivila.

Nekaterim gospodom je bilo slovo neprijetno, drugi so se pa obnašali naduto in zaprto. Šefa oddelka za atešeje, polkovnika Mellenthala, sem prosil naj ne preganjajo mojih prijateljev in znancev, ki sem jih imel med svojim službovanjem v Nemčiji.

S tem je bil zaključen moj zadnji obisk v glavnem poveljstvu nemške vojske. Že naslednji dan je vse jugoslovanske in grške diplomate posebni vlak odpeljal iz Berlina ob Bodenskem jezeru, da bi pozneje šli dalje v nevtralnno Švico.

Kakor v ostalih primerih, se Tretji Reich tudi tu ni držal mednarodnih predpisov. Mi nismo odšli v Švico, ampak so nas prepeljali v Beograd, v Beogradu so pa mene in še nekatere moje diplomatske kolege zaprli ter izročili gestapovskim krvnikom.

Trpljenje Jugoslavije je trajalo polna štiri leta. Nad dva milijona človeških žrtev je bil rezultat tistega, kar se lahko pripíše samo dvema na svetu: omejenemu generalu v Beogradu in koleričnemu „führerju“ v Berlinu.